

JÖRG FAUSER

MATÈRIA PRIMERA

Traducció d'Ignasi Pàmies

labreu
edicions

Has de fer alguna cosa amb la teva vida, això ho vaig haver d'aprendre ben aviat i per força. Però d'altra banda hi havia els meus atacs d'apatia i d'angines, en els quals requeia contínuament i que ni tan sols es van acabar quan em van treure les amígdales. Una i altra vegada esgarrifances enceses de nostàlgia, tot mirant les fogueres als camps tardorals, desolats, els corbs als arbres, els cabells rogencs d'una noia del veïnat. Contra tot això només hi ajudava ficar-se al llit i llegir o fins i tot escriure. Després de dos breus flirtejos amb la política i la religió, als divuit anys tenia clar que l'ofici d'escriptor era l'únic amb què podria gaudir plenament de la meva apatia i alhora fer, potser, alguna cosa amb la meva vida.

Naturalment, tots els bons llibres ja s'havien escrit. Els trobaves a les llibreries o a la teva pròpia prestatgeria, i inevitablement vaig caure sota la influència d'artistes de la vida com Henry Miller o Kerouac —només que jo vaig créixer al Frankfurt dels anys cinquanta. I només pots escriure amb fidelitat sobre coses que tu mateix has viscut o t'han passat, la tècnica ve després, sempre que provis amb prou seriositat l'escriptura. Així doncs, estava estirat a la barraca del terrat a Istanbul i omplia les llibretes amb cobertes de tela. Vaig fer les meves primeres provatures serioses en prosa. Havia fet

el servei social substitutori en una clínica especialitzada en tuberculosi i càncer i escrivia una novel·la sobre un noi jove que fa el servei social substitutori en una clínica especialitzada en tuberculosi i càncer, i trobava que me'n sortia prou bé, hi ficava un munt de coses: les monges mig guillades, les aventures eròtiques amb les auxiliars d'infermeria, els malalts de càncer excèntrics, els buròcrates resclosits, la morfina, tan fàcil d'aconseguir. Escriure sobre els moribunds em va costar més, però. Les frases es feien cada vegada més llargues.

—Hòstia, la frase no s'acaba mai —va dir l'Ede. M'agradava llegir-li fragments especialment reeixits. Hi havia una noia turca al seu llit, una flipada que rondava pel barri del Sultà Ahmed; la policia i els seus pares, hisendats d'Esmirna, la buscaven. A mi no em va semblar gens *cool* (al capdavall, treballàvem sense xarxa); en tot cas, l'Ede ja no era gens *cool*. Els seus quadres cada vegada tenien més color i parlava de fer una exposició.

—Això es deu a la tècnica —vaig afirmar—. Aquí hi ha un corrent de consciència *à la Joyce*. Tu ja has llegit l'*Ulysses*?

La turca gemegava sota la flassada. Les espelmes projectaven ombres fantàstiques. L'Ede encenia un altre cigarro.

—Em sembla que té més a veure amb el Desoxyn¹ —va concloure ell—. Ja saps com funciona l'*speed*, comences una frase, i saltes de centenars a milers...

—Que potser vols dir que Joyce prenia Desoxyn?

—Probablement el seu cervell també funcionava així sense Desoxyn.

—Justament perquè ell va desenvolupar una determinada tècnica.

—Ai, escriptors... —va fer l'Ede amb menyspreu—.

1. Desoxyn és un tipus de metamfetamina. [Totes les notes són del traductor.]

Per vosaltres tot passa pel cervell. —Va renegar. La turca l'havia mossegat.— Tot el contrari que la pintura... tan directa no ho és ni tan sols la música. —Va apagar el cigarro, va agafar la turca i la va fer posar a sobre. Finalment ella aconseguia obrir-li la bragueta, i la festa podia començar. Pobre Ede! El va repassar amb dents i ungles. El llit trontollava violentament, i la nostra gata va córrer cap a mi per amagar-se. Llavors van cantar els primers galls del nostre barri, i els d'Üsküdar van respondre. Va aparèixer una línia de llum esmorteïda al vidre brut de la finestra. La turca pan-teixava com si li anés la vida. I potser li anava la vida. Què era en el fons, la vida? Potser la gata ho sabia, però va preferir netejar-se l'orella. Déu meu, Ede, vinga va! Vaig rellegir per sobre l'última frase. Encara era massa curta. Calia encabir-ho tot, en aquesta frase, i també en aquesta habitació, on tot s'amuntegava, fins i tot la mort. Exacte. Mort. A la frase hi faltava mort. De camí cap a la sala d'infermeria, on volia agafar més provisions de l'armari dels medicaments... ara calia que el doctor en cap, el maniacodepressiu, interceptés l'heroi i se l'endugués a la cambra frigorífica, amb els cadàvers... exacte! Una mica de vampirisme, això encara faltava al relat. Vaig començar a escriure, però cada vegada hi havia més llum, i aquells dos del llit bramaven com si s'estiguessin arrencant els budells. Com coi hi havia d'escriure, allà? Què hauria fet Joyce? Em vaig aixecar, vaig agafar la jaqueta del penjador i vaig fotre el camp.

A primera hora del matí era quan la ciutat m'agradava més. Estava bé això de seguir viu. El vent que bufava des del Corn d'Or m'aclaria les idees. Vaig anar a la granja on esmorzaven els camàlics i els saltataulells, em vaig menjar un bol de fideus dolços i vaig beure'm la llet calenta amb sucre. A aquesta hora, fins i tot els confidents eren simplement homes que havien sobreviscut a una altra nit. Vaig baixar xino-xano cap a l'estació i vaig esperar que obrís el quiosc

de diaris. El tren cap a Alemanya ja era a l'andana. No tenia cap ganes de pujar-hi. Vaig comprar el *Times*. Privamera del 68. Semblava que a París, Berlín i Praga s'hi coïa alguna cosa. Vaig assegurar-me en una teteria, en un racó, i vaig estar-m'hi llegint el diari. Va resultar molt interessant. Els ianquis estaven rebent una pallissa al Vietnam. Vés a saber què en devien pensar els turcs. Es deia que havien apunyalat uns mariners americans a Tophane i en altres barris. Rumors. Tant de bo se'ls anés acabant el furor sexual, a aquell parell. Volia continuar escrivint. Vaig sentir les sirenes dels vaixells al Corn. De sobte vaig pensar: i quan acabis del tot d'escriure això, què en faràs? Enviaràs aquesta llibreta de tela relligada a Alemanya? Però a qui? Aleshores algun editor important ho llegeix i ho publica, i a canvi t'envia diners? I llavors pagues els deutes a l'hotel i et trasllades al Pierre Loti i et compres un quilo d'opi i tornes a escriure un llibre? Em vaig mirar les mans. Cicatrius antigues i noves, i crostes. L'opi i el Nembutal em destrossaven les venes. No portava mitjons, les sabates m'anaven petites, d'un número, i tenia les soles foradades. Els pantalons havien sigut verds i ara eren totalment incolors, amb la pana espellifada. Podies aconseguir camises noves per un parell de lires, però quan t'encapritxes d'una camisa, et costa molt desprendre-te'n. Tant com em costava deixar Istanbul, aquest forat on m'havia instal·lat tan còmodament, amb les cicatrius i l'apatia i el Rotring i la vista al mar. Mentre fos possible, volia quedar-me en aquest forat. La vida, de tota manera, no tenia cap sentit.